

2011-11-09

B E S L U T

E.N. Sak Försäkring i Europa AB
Box 610
169 26 SOLNA

FI Dnr 10-2698

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Återkallelse av tillstånd

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 10 november 2011 kl. 08:00)

1. Finansinspektionen återkallar E.N. Sak Försäkring i Europa AB:s, 516406-0625, tillstånd att driva försäkringsrörelse.

(16 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen [2010:2043])

2. Finansinspektionen förbjuder E.N. Sak Försäkring i Europa AB att förfoga över sina tillgångar.

(16 kap. 7 § första stycket 4 försäkringsrörelselagen [2010:2043])

Beslutet gäller omedelbart.

(17 kap. 4 § försäkringsrörelselagen [2010:2043])

Finansinspektionen kommer särskilt att besluta hur försäkringsverksamheten ska drivas efter återkallelsen.

Hur man överklagar, *se bilaga 1.*

Sammanfattning

E.N. Sak Försäkring i Europa AB (nedan bolaget) har sedan år 2007 tillstånd att driva försäkringsrörelse. Bolaget är ett skadeförsäkringsbolag som tillhandahåller inkomstförsäkringar.

Finansinspektionens undersökning visar flera brister i bolagets verksamhet. Den mest allvarliga bristen är att bolaget haft problem med att uppnå den lagstadgade solvenskvoten, vilken också underskridits vid ett flertal tillfällen. Under hela bolagets verksamhetstid har bolaget dessutom haft problem att uppfylla den av Finansinspektionen praxisbestämda solvenskvoten. Finansinspektionen konstaterar därtill att de principer för redovisning som bolaget har tillämpat gjort att bolaget redovisat sin ekonomiska ställning på ett missvisande sätt och försvårat tillsynen. Bolaget har därigenom även redovisat en högre solvenskvot än vad bolaget egentligen har haft.

Vidare har bolaget haft bristande likviditet, vilket bolaget har försökt att lösa genom otillåten upplåning. Därtill har bolagets medel i vissa fall använts för kostnader som bolaget inte har kunnat visa vara direkt hänförliga till bolagets försäkringsverksamhet. Det förekommer också stora brister i bolagets hantering av skuldtäckningsregistret och en rad olika styrdokument.

Bolaget har genom att åsidosätta gällande regler allvarligt riskerat försäkringstagarnas rättigheter. Finansinspektionen anser att överträdelserna är så allvarliga att det finns skäl att återkalla bolagets tillstånd att driva försäkringsrörelse. Varning kan inte anses vara en tillräcklig åtgärd. Finansinspektionen återkallar därför bolagets tillstånd att driva försäkringsrörelse och förbjuder bolaget att fortsättningsvis förfoga över sina tillgångar.

1. Bakgrund

1.1 Bolagets verksamhet

E.N. Sak Försäkring i Europa AB är ett skadeförsäkringsbolag som meddelar inkomstförsäkringar. Bolaget fick 2007 tillstånd att driva försäkringsrörelse och började sin verksamhet i februari 2008. Verksamheten omfattar direkt försäkring i klasserna olycksfall, sjukdom och annan förmögenhetsskada. Bolaget driver försäkringsrörelse i Sverige och har även verksamhet via filialer i Danmark och Finland. Bolaget har egna försäljare och har under 2010 även inlett ett samarbete med en försäkringsförmedlare.

Vid verksamhetsstarten ägdes bolaget av två ägare till 50 procent vardera, det portugisiska bolaget Real Seguros S.A och det amerikanska bolaget Heracles G LLC. Bolaget ägs sedan maj 2010 till ca 97 procent av en fysisk person genom bolaget Heracles G LLC. Bolagets styrelse består av fyra ordinarie ledamöter. Heracles G LLC:s ägare är bolagets styrelseordförande och den verkställande direktören är också styrelseledamot. Samtliga i styrelsen har ledningsprövats hos Finansinspektionen.

Bolaget har ca 30 anställda, fördelade mellan Sverige och Danmark, och en premieinkomst om knappt 29 miljoner kronor brutto per den 31 december 2010. Balansomslutningen uppgick till ca 40 miljoner kronor per samma datum.

1.2 Ärendet

Bolaget har stått under utökad tillsyn av Finansinspektionen sedan februari 2009, med bl.a. krav på månatlig finansiell rapportering.

Finansinspektionen inledde den nu aktuella undersökningen i mars 2010 efter återkommande indikationer på bristande regelefterlevnad hos bolaget. Finansinspektionen genomförde den 16 april 2010 ett platsbesök hos bolaget. Syftet var att följa upp verksamhetens utveckling sedan bolaget fått tillstånd att driva försäkringsrörelse och att följa upp att verksamheten bedrevs i enlighet med gällande regler. Innan platsbesöket begärde Finansinspektionen in dokumentation från bolaget. Undersökningen har även efter platsbesöket kompletterats med ytterligare information från bolaget och Finansinspektionen har fört en löpande diskussion med företrädare för bolaget och även träffat representanter för bolaget vid ett flertal tillfällen. Vidare har Finansinspektionen haft kontakt med bolagets nuvarande revisor KPMG och tidigare revisor PriceWaterhouseCoopers (PWC).

Finansinspektionen har i sin granskning av bolaget funnit flera brister i verksamheten. Bolaget har i en skrivelse, daterad den 4 april 2011, fått information om Finansinspektionens iakttagelser och att myndigheten överväger ett ingripande. Bolaget har den 16 maj 2011 yttrat sig till Finansinspektionen med anledning av skrivelsen. Därutöver har det förekommit ytterligare omfattande skriftväxling och telefonsamtal.

2. Tillämpliga bestämmelser

När denna undersökning inleddes gällde reglerna i den gamla försäkringsrörelselagen (1982:713), här förkortad GFRL. Den 1 april 2011 trädde den nya försäkringsrörelselagen (2010:2043) i kraft, NFRL.

Finansinspektionen redogör för de bestämmelser som har tillämpats i undersökningen genom att dels hänvisa till de regler som gällde vid tidpunkten för överträdelserna, dels lämna en referens till nu gällande bestämmelser i fotnot. I redogörelsen för de bestämmelser som gäller själva ingripandet, då NFRL är gällande lagstiftning, hänvisas till denna lag med referens till motsvarande bestämmelse i GFRL i fotnot.

I ärendet tillämpas de mest centrala bestämmelserna som avser försäkringsrörelse, nämligen solvenskrav, skuldtäckning, upplåningsbegränsning, intern styrning och kontroll samt redovisning. Utöver dessa regler hänvisas till ett antal föreskrifter och allmänna råd. Finansinspektionen redogör för de bestämmelser som tillämpas i detta beslut i *bilaga 2*. Reglerna som gäller för själva övervägandet om ingripande finns i avsnitt 4.

Det är med utgångspunkt i de regler som anges i bilaga 2 som Finansinspektionen har gjort de bedömningar som framgår i det följande.

3. Finansinspektionens bedömning

3.1 Solvens och likviditet

I allmänhet avses med solvens ett företags eller en persons betalningsförmåga. När det gäller försäkringsföretag används termen solvens som ett mått på ett försäkringsföretags ekonomiska ställning och styrka, dvs. försäkringsföretagets förmåga att klara sina åtaganden till försäkringstagarna. Ett försäkringsföretag ska, utöver att ha de tillgångar som krävs för skuldtäckning, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Kapitalbasen ska minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginal). Solvenskvoten är kapitalbasen dividerad med den erforderliga solvensmarginalen och den är ett mått på vilken buffert försäkringsföretaget har, för att med större säkerhet kunna fullfölja sina åtaganden mot försäkringstagarna. Finansinspektionen ska enligt lag ingripa om kapitalbasen understiger solvensmarginalen, dvs. solvenskvoten understiger 1,0. (Jfr 1 kap. 8 a § GFRL, 7 kap. 25 § GFRL, 7 kap. 27 § GFRL och 19 kap. 11 § femte, åttonde och nionde styckena GFRL).

Finansinspektionen ställer enligt sin egen praxis krav på att nystartade bolags solvenskvot från start och under de första tre verksamhetsåren, ska uppgå till 1,50. Denna praxis finns för att säkerställa att nystartade bolag, som inledningsvis ofta har höga driftskostnader och låga intäkter, inte ska ligga för nära den lagstadgade solvenskvoten på 1,0. Finansinspektionen har även som praxis att

följa upp skadebolag som ligger på en solvenskvot på 1,3 eller lägre genom särskild tillsyn. Det innebär bl.a. att Finansinspektionen begär att bolaget ska rapportera sin solvenskvot månadsvis eller inkomma med specifik information.

Bolaget har haft betydande underskott i sin verksamhet under år 2008 och 2009. Underskotten, som framgått av årsredovisningar och inrapportering till Finansinspektionen, har medfört att bolaget tidvis har haft svårt att uppfylla solvenskraven och även har haft en svag likviditet. Bolagets ansträngda finansiella situation beror främst på att premieintäkterna har varit betydligt lägre och att driftskostnaderna varit betydligt högre än vad bolaget har antagit i sina prognoser.

När Finansinspektionen beviljande tillståndet att driva försäkringsrörelse (FI Dnr 07-7073) fick bolaget information om att dess kapitalbas skulle vara 150 procent av 2,2 miljoner euro eller cirka 30 miljoner kronor.

Bolaget har, enligt inrapporteringen till Finansinspektionen, sedan starten haft en låg solvenskvot. Med anledning av detta har bolaget förelagts att rapportera månadsvis till Finansinspektionen. Enligt inrapporterade siffror till Finansinspektionen uppnår bolaget inte Finansinspektionens solvenskrav på 1,50 under perioden 31 december 2008–31 maj 2010. När bolaget inkom med sin första solvensrapportering till Finansinspektionen den 31 december 2008, var bolagets kvot 1,08. Den 31 december 2009 låg solvenskvoten på 1,02 och den 31 januari 2010 rapporterade bolaget en kvot på 0,95. Vid några tillfällen under perioden mars 2009–januari 2010 understeg också bolagets solvenskvot den lagstadgade kvoten på 1,0.

Den 30 mars 2009 förelade Finansinspektionen bolaget (FI Dnr 09-2494) att återställa kapitalbasen eftersom bolaget enligt inrapporterade uppgifter inte uppfyllde den lagstadgade solvenskvoten. Föreläggandet innebar även att bolagets styrelse och verkställande direktör löpande och utan dröjsmål skulle rapportera alla förhållanden med betydelse för bolagets ställning till Finansinspektionen. Bolaget återställde då kapitalbasen genom en nyemission. Trots detta uppnåddes inte den enligt Finansinspektionens praxis fastställda solvenskvoten på 1,50.

Först vid rapporteringen per den 30 juni 2010 uppnådde bolaget en solvenskvot på 1,50. Enligt Finansinspektionens mening berodde detta på att bolaget för första gången redovisade en tillgångspost, ”uppskjuten skattefordran”, hänförlig till underskottsavdrag som bolaget bedömde skulle vara möjlig att utnyttja i kommande perioder. Bolaget rapporterade i sin solvensrapportering den 31 december 2010 en solvenskvot på 1,53. Om den uppskjutna skattefordran inte hade redovisats den 31 december 2010 hade solvenskvoten uppgått till 1,34. Finansinspektionen bedömer att bolagets redovisning av den uppskjutna skattefordran har lett till att bolaget uppvisat ett missvisande resultat, se vidare under avsnitt 3.4.

Efter att bolaget ställts under utökad tillsyn av Finansinspektionen har det framkommit flera frågor om hur bolaget tillämpar sina redovisningsprinciper. Bolagets redovisning har medfört att den kapitalbas som angetts i bolagets publika finansiella rapportering samt i rapporteringen till Finansinspektionen gett en miss-

visande bild av bolagets kapitalbas och solvenssituation (se vidare under avsnitt 3.4). Om bolaget hade redovisat på ett korrekt sätt hade bolaget haft en solvenskvot som understigit den lagstadgade nivån under större delen av bolagets verksamhetstid.

Bolaget har även haft stora problem med sin likviditet. Likviditetsbristen har medfört att bolaget inte har kunnat klara sina löpande utgifter. Likviditetsbristen har vid flera tillfällen lösts med olovlig upplåning från bolagets ägare och ledning, på villkor som varit betungande för bolaget (se vidare under avsnitt 3.3). Likviditetsbristen har medfört en risk för att bolaget inte skulle kunna infria sina åtaganden vare sig på kort eller på lång sikt. Bolaget har inte heller genomfört några varaktiga eller långsiktiga lösningar på sina problem med solvens och likviditet.

Bolaget har medgett att det befann sig i en allvarlig ekonomisk situation och att solvenskvoten varit på en för bolaget icke acceptabel nivå under januari 2009–maj 2010. Det medger också att prognoserna som lades fram i tillståndsansökan avseende åren 2008 och 2009 inte har infriats. Bolaget menar att det har haft en positiv utveckling på alla fronter sedan juni 2010 och nu kan uppvisa en tillfredsställande skuldtäkningsgrad och solvenskvot.

Finansinspektionens bedömning är att bolaget har brutit mot de grundläggande kraven på solvens som finns för försäkringsföretag. Det bryter också mot den grundläggande stabilitetsprincipen (1 kap 1 a § första stycket GFRL) som gäller för försäkringsföretag genom att det inte har drivit företaget med tillfredsställande solvens och likviditet. Bolaget har vid minst två tillfällen brutit mot den lagstadgade solvenskvoten. Hade bolaget redovisat på ett korrekt sätt skulle det dock haft problem med att uppnå den lagstadgade solvenskvoten under en betydligt längre period. Genom detta har bolaget riskerat att åtagandena mot försäkringstagarna inte skulle kunna fullgöras.

3.2 Skuldtäkningsregister

Ett försäkringsföretag ska enligt lag föra ett s.k. skuldtäkningsregister som vid varje tidpunkt visar de tillgångar som försäkringsföretaget använder för skuldtäckning samt tillgångarnas värde (7 kap. 11 § GFRL). Förmånsrätt, som grundas på försäkringsavtal, omfattar bara de tillgångar som finns upptagna i skuldtäkningsregistret när ett försäkringsföretag försätts i konkurs eller utmätning äger rum (7 kap. 11 a § GFRL). Försäkringsföretaget ska genast anmäla till Finansinspektionen om skuldtäkningsregistret inte kan föras på avsett sätt, eller om registret inte upptar tillgångar som minst motsvarar det belopp som ska skuldtäckas (8 kap. 5 § FFFS 2008:7).

Det framgår av PWC:s revisionsrapport och årsredovisningen för år 2008 att bolaget saknade ett skuldtäkningsregister under detta år. I revisionsberättelsen i årsredovisningen för samma år var detta också en av anmärkningarna som revisionsfirmen tog upp.

Även i revisionsrapporten för år 2009 redogjorde revisorn för att bolaget inte förde ett skuldtäckningsregister. Vidare påpekades att bolaget inte hade tillräckligt med tillgångar för att täcka sina åtaganden. Någon anmälan om detta har Finansinspektionen dock inte tagit emot från bolaget eller bolagets revisor. Revisorn angav också att bolagets befintliga tillgångar för skuldtäckning till 100 procent utgjordes av medel i bank. Detta strider mot både lagstiftning och bolagets egna riktlinjer (se avsnitt 3.6 angående placeringsriktlinjer).

Vid Finansinspektionens platsbesök i april 2010 uppvisade bolaget ett skuldtäckningsregister som i sin fördelning av tillgångsslag överensstämde med gällande lagstiftning. Fördelningen av tillgångsslag följde dock inte bolagets egna riktlinjer.

I samband med platsbesöket framkom vidare att skuldtäckningsregistret inte, vilket krävs enligt lag, uppdateras tillräckligt ofta för att registret ska kunna anses vid varje tidpunkt utvisa de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde. Enligt uppgift från bolaget uppdaterades registret endast månadsvis.

Finansinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att bolaget under mer än ett års tid inte har fört det register över de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde, som det alltså är skyldigt att göra enligt lag. Därigenom skulle försäkringstagarna inte ha förmånsrätt vid försäkringsföretagets konkurs. Den förmånsrätten är kärnan i försäkringstagarskyddet. Utan förmånsrätt är risken stor att försäkringstagare drabbas av potentiellt svåra konsekvenser. Bolaget har inte heller följt gällande lagstiftning om hur medlen får placeras eller hur ofta registret ska uppdateras. Det har dessutom inte rapporterats till Finansinspektionen att man inte haft tillgångar som minst motsvarar det belopp som skulle skuldäckas, vilket krävs enligt Finansinspektionens föreskrifter. Allt detta är väsentliga avsteg från några av de viktigaste grundprinciperna för ett försäkringsbolags verksamhet.

3.3 Förbjuden upplåning

Ett försäkringsföretag får endast ta upp lån om det görs för att effektivisera kapitalförvaltningen eller om det i övrigt är motiverat av försäkringsrörelsen. Den samlade upplåningen måste vara av ringa betydelse med hänsyn till rörelsens omfattning och kapitalbasens storlek (5 kap. 1 § GFRL). Syftet med upplåningsförbudet är att verksamheten inte får övergå i en allmän låne- eller finansrörelse, sett mot bakgrund av förbudet mot att driva annan rörelse än försäkringsrörelse.

Den 15 februari 2010 tog Finansinspektionen emot ett skriftligt yttrande från bolagets styrelse, i vilket den redogjorde för att bolaget sedan augusti 2009 hade lånat upp 3,93 miljoner kronor för att täcka en akut likviditetsbrist i avvaktan på långsiktig finansiering. Yttrandet hade lämnats till Finansinspektionen utan särskild kommentar som en komplettering i ett annat ärende hos Finansinspektionen som rörde en ändring av bolagsordningen. Bolaget har inte på annat sätt underrett Finansinspektionen om upplåningen eller den akuta likviditetsbristen.

När Finansinspektionen tog kontakt med bolagets verkställande direktör bekräftades upplåningen och framkom det att upplåningen då var betydligt större än vad som nämnts i yttrandet, nämligen närmare 7 miljoner kronor. Finansinspektionen påpekade då att bolagets upplåning överskred lånebegränsningsregeln i försäkringsrörelsereglerna och att bolaget inte hade ansökt om dispens för ett sådant överskridande.

Den 10 mars 2010 inkom bolaget med en ansökan om undantag från lånebegränsningsregeln. Av ansökan och utredningen i ärendet framgick att upplåningen uppgick till sammanlagt 8,79 miljoner kronor, varav 7,29 miljoner kronor från huvudägaren Heracles G LLC, 1 miljoner kronor från bolagets verkställande direktör och 0,5 miljoner kronor från bolagets tidigare ekonomichef.

Finansinspektionen beviljade i ett beslut den 2 november 2010 (FI Dnr 10-2390) bolaget ett retroaktivt undantag för en begränsad upplåning under en kortare period. Undantaget beviljades för maximalt 4 miljoner kronor och en period på sex månader räknat fr.o.m. augusti 2009. Finansinspektionen konstaterade i sitt beslut att bolagets upplåning utöver dessa begränsningar hade skett i strid med gällande lagstiftning. Det konstateras också att bolaget borde ha ansökt om dispens innan lånen togs upp eftersom upplåning i den omfattningen inte får ske utan tillstånd från Finansinspektionen. Finansinspektionen anger även i beslutet att jämfört med exempelvis aktieägartillskott, innebär upplåningen en belastning för bolaget, eftersom det enligt låneavtalen ska betala ränta och amorteringar. Eftersom amorteringarna och räntorna dessutom skulle betalas till bolagets ägare och ledning, uppkom även en risk för intressekonflikter i förhållande till försäkringstagnarna. Bolaget erinrades om att hanteringen av upplåningen skulle kunna komma att omfattas av Finansinspektionens fortsatta tillsyn.

Finansinspektionens beslut överklagades till förvaltningsrätten. Bolaget återkallade dock överklagandet, och förvaltningsrätten avskrev målet från vidare handläggning (Förvaltningsrätten i Stockholms beslut den 4 maj 2011, mål nr 47026-10).

Bolaget har uppgett att de redan tidigt medgav att lån upptagits felaktigt och att bolaget vidtagit rättelse i denna del. Bolaget har vidare anfört att det vid tidpunkten för upplåningen inte fanns någon annan alternativ kreditgivare tillgänglig för bolaget på grund av rådande finanskris.

Genom sitt agerande vid den olovliga upplåningen har bolaget inte följt den lånebegränsningsregel som finns för försäkringsföretag. Bolaget har inte heller följt det vid tidpunkten gällande föreläggandet från Finansinspektionen (se avsnitt 3.1) om löpande och skyndsamt rapportering av förhållanden som påverkar bolagets ställning.

3.4 Bolagets redovisning

3.4.1 Inledning

Finansinspektionens tillsyn omfattar att undersöka om ett försäkringsföretags verksamhet drivs enligt de lagar och författningar som reglerar försäkringsföretagets näringsverksamhet (19 kap. 1 § första stycket GFRL).

Ett försäkringsföretag är när det upprättar årsredovisning skyldigt att tillämpa lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag. Föreskrifterna hänvisar i 2 kap. till att International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS) bör tillämpas om inget annat krävs enligt lag eller annan författning.

Det innebär i praktiken att företaget utöver reglerna i ÅRFL och FFFS 2008:26 ska tillämpa IFRS 4 *Försäkringsavtal* för redovisning av försäkringsavtal och IFRS 3 *Rörelseförvärv* för redovisning av förvärv av rörelse, IAS 38 *Immateriella tillgångar* för redovisning av immateriella tillgångar samt IAS 12 *Inkomstskatter* gällande redovisning av uppskjuten skattefordran.

I samband med att ett företag beskriver sin redovisning ska det lämna upplysningar om vilka redovisningsprinciper företaget har använt samt hur det har tillämpat dessa principer. Enligt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*¹ ska ett företag i sammanställning över betydande redovisningsprinciper eller i andra noter upplysa om de bedömningar företagsledningen har gjort när den har tillämpat de av företagets redovisningsprinciper, som har den mest betydande effekten på de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna.

Ett försäkringsföretags årsredovisning ska upprättas på ett överskådligt sätt och i enlighet med god redovisningssed. Årsredovisningen ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat. Det ska lämnas tilläggsupplysningar om det behövs för att ge en rättvisande bild. Om avvikelse görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ, ska försäkringsföretaget lämna upplysning om detta och om skälen för avvikelsen i en not. När företaget upprättar balansräkningen, resultaträkningen och noterna ska bl.a. värderingen av de olika posterna göras med iakttagande av rimlig försiktighet (2 kap. 2 § ÅRFL med hänvisning till bl.a. 2 kap. 2–4 §§ ÅRL).

Enligt 4 kap. 2 § ÅRL får inte utgifter för företagsbildning tas upp som en tillgång.

Finansinspektionen har i sin granskning av bolaget identifierat ett antal transaktioner och uppgifter i redovisningen som gör att bolaget inte kan anses ha iaktta-

¹ IAS 1 p.122 *Utformning av finansiella rapporter*, som ska tillämpas för räkenskapsår 2009 eller senare samt IAS 1 p.113 för räkenskapsår 2008 eller tidigare.

git rimlig försiktighet i sin redovisning. Bolaget kan inte heller anses ha drivit sin verksamhet med tillräcklig hänsyn till de åtaganden som det har mot försäkrings-tagarna och andra ersättningsberättigade, vilket krävs enligt stabilitetsprincipen.

Bolaget har anfört att det följer tillämpliga regler.

3.4.2 Redovisning av förvärv av en rörelse i Fair Forsikrings A/S (Fair)

Bolaget inledde sin verksamhet med att förvärva en rörelse som inkluderade ett kundbestånd (försäkringsportföljen), rörelsetillgångar och rörelseskulder från det danska bolaget Fair Forsikring A/S (numera Gjensidige Forsikring). Den förvärvade rörelsen drevs som en svensk filial till Fair.

Försäkringsportföljen innehöll ca 6 000 försäkringsavtal. Utöver försäkringsportföljen övertog bolaget all personal, inklusive säljpersonal och ledande befattningshavare, materiella anläggningstillgångar samt administrativa system från Fairs svenska filial. I samband med förvärvet redovisade bolaget ett övervärde med anledning av att köpeskillingen var högre än värdet på de nettotillgångar som köpeskillingen kunde härledas till.

Bolaget gjorde två val vid tillämpningen av sina redovisningsprinciper i samband med förvärvet.

Bolaget valde att redovisa och klassificera huvuddelen av förvärvet som ett förvärv av en försäkringsportfölj, s.k. tillgångsförvärv, i stället för rörelseförvärv. Skadereserven i befintlig affär samt semesterlöneskulden ansågs av bolaget tillhöra rörelsen och värdet av försäkringsportföljen ansågs utgöra en tillgångspost som förvärvats separat. Den del som bolaget ansåg vara rörelse hade därmed ingen väsentlig effekt på redovisningen av transaktionen eftersom bolaget inte satte något värde på företagsledningen, övrig personal och de administrativa system som förvärvats.

Bolaget valde att redovisa och klassificera övervärdet i försäkringsportföljen som förutbetalad anskaffningskostnad i stället för som immateriell tillgång.

Finansinspektionens bedömning är att förvärvet av rörelsen och försäkringsportföljen ska ses som en helhet och att det handlar om ett förvärv av en rörelse. Detta eftersom bolaget tog över en verksamhet som innefattade försäkringskontrakt, administrativa system, personal inklusive ledning och försäljningsorganisation. Den förvärvade personalen hanterade den förvärvade försäkringsportföljen och både personal och försäkringskontrakt tillhörde en och samma verksamhet såväl före som efter förvärvet.

Vidare anser Finansinspektionen att det övervärde i försäkringsportföljen som bolaget redovisade som en förutbetalad anskaffningskostnad i själva verket skulle ha redovisats som en immateriell tillgång utifrån följande resonemang.

Anskaffningskostnader är driftskostnader som en försäkringsgivare har för att ingå försäkringsavtal. Dessa får tas upp som tillgång i balansräkningen, dvs. redovisas som förutbetalda anskaffningskostnader, under vissa förutsättningar (4 kap. 8 § ÅRFL, FFFS 2008:26, författningskommentarerna till IFRS 4 [BC 116]). Bolaget har i detta fall inte haft några egna sådana driftskostnader avseende de förvärvade försäkringsavtalen som ingick i rörelsen. I stället har bolaget förvärvat en försäkringsportfölj av en annan försäkringsgivare som redan har ingått försäkringsavtalen vid ett tidigare tillfälle. Bolaget har bekräftat att värdet i försäkringsportföljen är hänförligt till kundrelationerna som övertagits. Bolaget skulle därmed ha klassificerat övervärdet såsom en immateriell tillgång.

Finansinspektionen anser dock, oavsett om bolaget redovisar förvärvet som förvärv av rörelse eller förvärv av försäkringsbestånd, att det värde som är hänförligt till försäkringsportföljen är en immateriell tillgång som inte ska klassificeras som förutbetald anskaffningskostnad.

Immateriella tillgångar ska inte medräknas i bolagets kapitalbas (jfr FFFS 2008:21 och artikel 16.2 i skadeförsäkringsdirektivet 73/239/EEG). Genom att bolaget har klassificerat och redovisat övervärdet hänförligt till försäkringsportföljen som förutbetalda anskaffningskostnader i stället för som en immateriell tillgång har bolaget oriktigt ökat sin kapitalbas med 6,4 miljoner kronor per den 31 december 2008 och med 4,8 miljoner kronor per den 31 december 2009. Detta innebär att bolagets verkliga kapitalbas med en riktig redovisning skulle ha varit 5,4 miljoner kronor lägre än erforderlig solvensmarginal per den 31 december 2008 och 4,3 miljoner kronor lägre per den 31 december 2009, se tabell i *bilaga 3*. Trots att bolaget enligt Finansinspektionens bedömning i denna del felaktigt överskattat sin kapitalbas, har bolaget rapporterat en solvenskvot under det lagstadgade kravet vid ett antal tillfällen (se vidare avsnitt 3.1).

I de felaktigt redovisade beloppen (6,4 miljoner kronor och 4,8 miljoner kronor) ovan ingår ett belopp på 1,7 miljoner kronor (före avskrivningar) som avser felaktigt allokerade transaktionskostnader som överhuvudtaget inte kan aktiveras och därmed inte heller ingå som immateriell tillgång. Dessa kostnader skulle ha redovisats som en kostnad, vilket innebär att eget kapital i bolaget har varit överskattat med 1,3 miljoner kronor per den 31 december 2008 och 1,0 miljoner kronor per den 31 december 2009. Eftersom dessa belopp ingår i felklassificeringen som beskrivs i stycket ovan, påverkar detta fel inte Finansinspektionens bedömning av solvensberäkningen.

Bolaget har uppgett att förvärvet ansågs vara ett portföljförvärv och att bolagets hantering inte föranlett någon kritik från bolagets revisorer. Bolaget har vidare angett att de respekterar Finansinspektionens värdering av hanteringen av förvärvet och att bolaget kommer att rätta sig efter den slutliga bedömning som Finansinspektionen gör.

Bolaget har genom att redovisa förvärvet på detta sätt inte gett en rättvisande bild av företagets ställning och resultat, vilket också har inneburit att bolagets kapitalbas överskattats.

3.4.3 Redovisning av anskaffningskostnader hänförliga till tecknande av försäkringskontrakt i ny portfölj

Enligt lag ska direkta och indirekta anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal tas upp som tillgång om de är av väsentligt värde för den bedrivna rörelsen under kommande år (4 kap. 8 § ÅRFL). Enligt Finansinspektionens föreskrifter ska ett försäkringsföretag iaktta rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras (FFFS 2008:26).

I årsredovisningen för år 2008 och 2009 har bolaget redovisat väsentliga belopp som förutbetalda anskaffningskostnader. Detta innebär att för år 2008 avser en del av kostnaderna förvärvet som beskrivs ovan, medan resterande del, 20,6 miljoner kronor per den 31 december 2008, avser anskaffning av nya försäkringsavtal utöver försäkringsportföljen från Fair. Enligt uppgift från bolaget avser dock dessa belopp kostnader för lön till egna försäljare, kostnader för s.k. callcenter samt kostnader för kundlistor. Även kostnader för externa förmedlare ingår i beloppet.

I samband med bolagets ansökan om tillstånd 2007 lämnade bolaget in en femårsplan för verksamheten till Finansinspektionen. Enligt denna verksamhetsplan skulle bolagets förutbetalda anskaffningskostnader för de två första verksamhetsåren uppgå till 16,2 miljoner kronor per 31 december 2009. De verkliga förutbetalda kostnaderna var dock betydligt större vid denna tidpunkt, omkring 34,9 miljoner kronor, dvs. mer än dubbelt så stora som bolaget hade angett vid sin tillståndsansökan.

Samtidigt var bolagets premieintäkter vid denna tidpunkt avsevärt lägre än vad bolaget redogjorde för i sin tillståndsansökan. För räkenskapsåret 2008 var premieintäkten 7 miljoner kronor lägre och för år 2009, 8 miljoner kronor lägre än vad som redovisades i bolagets verksamhetsplan. Detta innebär att bolaget har ådragit sig betydligt större kostnader än vad som förespeglats Finansinspektionen, samtidigt som bolaget inte lyckades omsätta kostnaderna till motsvarande premieintäkter.

Finansinspektionen kan därför konstatera att bolaget inte har iakttagit rimlig försiktighet i bedömningen av vilka kostnader som kan aktiveras med hänsyn till gällande redovisningsbestämmelser.

3.4.4 Uppskjuten skattefordran

En uppskjuten skattefordran som hänför sig till underskottsavdrag ska redovisas i den utsträckning som det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Vidare måste det vara sannolikt att företaget kommer att få skattepliktiga inkomster innan rätten att utnyttja underskottsavdraget går förlorad (IAS 12).

I bokslutet per den 31 december 2010 har bolaget redovisat en tillgång i form av en uppskjuten skattefordran på 4,5 miljoner kronor och angett att det finns outnyttjade underskottsavdrag som förväntas kunna utnyttjas mot framtida skattepliktiga inkomster. Bolaget grundar denna redovisning av uppskjuten skatt på en prognos om att bolagets verksamhet i Sverige och Danmark kommer att generera skattepliktiga inkomster.

Bolaget har även tidigare redovisat förluster. Resultatet före skatt uppgick till -10,2 miljoner kronor för räkenskapsåret 2009 och till -12,4 miljoner kronor för räkenskapsåret 2008.

Bolaget har uppgett att de alltid haft för avsikt att hantera bolagets redovisning enligt gällande regelverk och att följa god redovisningssed. Vidare har bolagets revisor inte funnit anledning att ifrågasätta hanteringen.

Det kan särskilt noteras att i årsredovisningen som avser år 2010 har bolaget, trots Finansinspektionens påpekanden i begäran om yttrande kring denna post, redovisat denna uppskjutna skattefordran på 4,5 miljoner kronor utan att i not upplysa om motiven till att posten redovisas. Utan posten på 4,5 miljoner kronor, vilket är den näst största på tillgångssidan, skulle bolaget även detta räkenskapsår uppvisa ett negativt resultat på 3,9 miljoner kronor.

Eftersom bolagets redovisade resultat avvikit väsentligt mot tidigare prognoser, i kombination med osäkerheten i dessa prognoser i fråga om det framtida resultatet, är Finansinspektionens bedömning att bolaget dels borde ha visat stor försiktighet vid redovisningen av uppskjuten skatt, särskilt eftersom motivet är att förbättra bolagets kapitalbas, dels att bolaget borde ha avvaktat med att redovisa uppskjuten skatt. Detta har dock inte skett och Finansinspektionen konstaterar att bolaget därför inte har iakttagit tillräcklig försiktighet i sin redovisning och därigenom inte uppvisat en rättvisande bild av bolaget ställning, resultat och kapitalbas.

3.4.5 Sammanfattande bedömning

Genom att bolaget klassificerat tillgångar på ett felaktigt sätt och inte iakttagit rimlig försiktighet i redovisningen av andra tillgångar, finner Finansinspektionen att bolaget inte gett en rättvisande bild av dess resultat och ställning. Detta har i sin tur medfört att kapitalbasen och därmed solvenskvoten fått ett felaktigt och för högt värde. Redovisningen har inte grundats på gällande regelverk för redovisning och rimliga eller försiktiga antaganden. Om bolaget hade redovisat dessa kostnader och värden på ett riktigt sätt skulle det ha framgått att bolaget inte uppfyllde solvenskraven. Därmed har bolaget på ett allvarligt sätt felaktigt redovisat sin ekonomiska ställning. Detta har lett till att Finansinspektionens tillsyn försvårats och har i princip gjort det omöjligt för försäkringstagarna och andra att bedöma om bolaget skulle kunna infria sina åtaganden. Allt detta hade i förlängningen kunnat drabba försäkringstagarna.

3.5 Transaktioner med närstående och tveksamma kostnader

3.5.1 Inledning

Som nämnts i tidigare avsnitt är en av de grundläggande principerna inom försäkringsregleringen den lagstadgade stabilitetsprincipen (1 kap. 1 a § första stycket GFRL). Genom stabilitetsprincipen slås fast att försäkringsrörelse ska drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras. Den stabilitet som åsyftas är således till skydd för försäkringstagarna. Stabilitetsprincipen avser försäkringsföretagets hela verksamhet.

Stiftarna eller andra får inte uppbära ersättning av försäkringsbolaget för andra kostnader för bolagets bildande än allmänna avgifter och sedvanliga arvoden för upprättande av stiftelsehandlingar och liknande arbeten. De får inte heller förbehålla sig eller någon annan särskilda förmåner eller rättigheter (2 kap. 9 § GFRL).

Värdeöverföringar från bolaget får endast ske genom bl.a. vinstutdelning, förvärv av egna aktier och utbetalning vid nedsättning av aktiekapitalet (12 kap. 1 § första stycket GFRL). Vinstutdelning får inte ske med så stort belopp att utdelningen, med hänsyn till bolagets konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt, står i strid med god affärssed (12 kap. 2 § GFRL).

3.5.2 Tveksamheter avseende vissa kostnader

Bolaget har under sina tre verksamhetsår redovisat relativt stora belopp som kostnader, när det gäller utlägg, konsultarvode och juridiska ombudskostnader.

I bolagets redovisade kostnader för 2008 ingår ett väsentligt belopp (3,2 miljoner kronor) avseende kostnader gällande utlägg för samt nedlagd tid av ägarna. Beloppet är fördelat enligt följande. 1. Utlägg för resekostnader Real Seguros (merparten avser 2007), 1,4 miljoner kronor, 2. Utlägg för Head & Company LLC (t.o.m. 2008-01-11), 1 miljoner kronor, 3. Konsultarvode till en av delägarna (numera ägaren till Heracles G LLC) (delar av arvodet avser 2007), ca 800 000 kr.

Bolaget har anfört att utbetalningarna varit till fördel för bolaget och att bolaget erhållit motprestationer för tjänsterna och utläggerna. Bolaget menar att utifrån ett objektivt perspektiv måste 3,2 miljoner kronor anses vara ett acceptabelt belopp för att starta ett försäkringsaktiebolag i Sverige. Bolaget har vidare anfört att i efterhand kan man ha uppfattningen att kostnaden för köpta tjänster och utlägg varit höga jämfört med bolagets resultat under aktuell period men att det är tveksamt om bolaget funnits kvar idag om inte dessa tjänster köpts in av bolaget.

Fakturorna från bolagets ägare saknar detaljerad specifikation och bolaget har, trots Finansinspektionens begäran om specifikation, inte kunnat ta fram något underlag för utlägg samt specifikation för nedlagd tid avseende konsultarvodet. Bolaget uppfyller därigenom inte bokföringslagens grundläggande krav avseende verifikationer som grund för de redovisade transaktionerna (5 kap. 6–7 §§ BFL). Genom att inte lämna erforderligt underlag för dessa kostnader kan bolaget inte anses ha visat att kostnaderna har ett sådant samband med rörelsen att kostnaderna ska belasta bolaget. Det är heller inte visat att kostnaderna skulle kunna utgöra sådana tillåtna kostnader för bolagets bildande som avses i 2 kap. 9 § GFRL. Kostnaderna har således, enligt Finansinspektionens bedömning, felaktigt belastats bolaget. Därmed uppstår frågan om otillåten värdeöverföring från bolaget till, i detta fall, ägarna. Detta bör i bolagets situation ses som särskilt allvarligt eftersom det inte har haft några balanserade vinster att dela ut till ägarna.

Det har hos bolaget även återfunnits fakturor för diverse juridiska uppdrag under räkenskapsåren 2009 och 2010, vilka har redovisats i bolaget. Under 2009 uppgick bolagets advokatkostnader till ca 2,6 miljoner kronor och för perioden 1 april 2009–31 maj 2010 uppgick advokatkostnader till ca 1 miljoner kronor.

För år 2009 har Finansinspektionen noterat att bolaget har belastats med kostnader på ca 1,6 miljoner kronor avseende juridiska konsultationer utförda av Advokatfirman Delphi. Finansinspektionens uppfattning är att dessa kostnader främst kan hänföras till den ena delägaren (numera ägaren till Heracles G LLC) och dennes tvist med den tidigare andra delägaren av bolaget. Trots Finansinspektionens förfrågningar kring dessa kostnader har bolaget inte kunnat visa att dessa kostnader ska bäras av bolaget.

Bolaget instämmer i att kostnaderna i efterhand kan uppfattas som höga men att bolaget befann sig i en låst ägarsituation och behovet av juridisk expertis var nödvändig för att lösa situationen.

3.5.3 Bedömning

Finansinspektionen anser att bolagets medel använts för att täcka kostnader som inte är direkt hänförliga till bolagets försäkringsverksamhet, i vart fall när det gäller ovan nämnda kostnader för utlägg samt konsultarvode avseende ägarna. Detta är en lagstridig värdeöverföring från bolaget till ägarna. Bolaget har inte haft några balanserade vinster att dela ut och det kan därför inte kan vara fråga om t.ex. en vinstutdelning. Det har inte heller visats att överföringen på något annat sätt följt regelverket. Genom att bolaget inte har kunnat uppvisa specifikationer/verifikat för utlägg och nedlagd konsulttid, har det även brutit mot bokföringslagens bestämmelser.

Bolaget har belastats med för höga driftskostnader i förhållande till sina premieintäkter. Detta ska särskilt ses mot bakgrund av bolagets ansträngda ekonomi, svaga likviditet och bristande solvens (som redogjorts för i avsnitt 3.1).

Finansinspektionen anser därmed att bolaget har riskerat att det inte skulle kunna fullgöra sina åtaganden mot försäkringstagarna.

3.6 Placeringsriktlinjer

Ett försäkringsföretag ska enligt lag upprätta och följa placeringsriktlinjer. Riktlinjerna ska innehålla principer för hur företagets samtliga tillgångar ska placeras. De principer som gäller för att placera tillgångar som används för skuldtäckning ska redovisas särskilt i riktlinjerna (7 kap 10 g § GFRL).

Bolaget har inkommit med kopia av styrelseprotokoll daterat den 14 mars 2008 och bifogat en kopia på placeringsriktlinjer som är fastställda av styrelsen samma datum. Av riktlinjerna framgår att tillgångar som motsvarar bolagets åtaganden mot försäkringstagarna endast får placeras i statsobligationer. I december 2008 hade bolaget endast likvida medel, vilket inte är tillåtet enligt lag (7 kap. 10 b § GFRL). Den 28 februari 2010 var samtliga tillgångar för skuldtäckning uppdelade på 1 miljoner kronor i statsobligationer och 1,9 miljoner kronor i likvida medel.

I bolagets riktlinjer anges vidare att de ska innehålla principer för placering av samtliga tillgångar och specifik hantering av tillgångar för skuldtäckning. Det finns dock bara principer angivna för tillgångar som ska täcka åtagandena mot försäkringstagarna, dvs. skuldtäckningstillgångarna, medan principer för övriga tillgångar saknas.

I riktlinjerna anges även att de ska revideras en gång per år. Bolaget antog riktlinjerna i mars 2008 och det medger att de inte har reviderats under år 2009. Den 11 juni 2010 antogs uppdaterade placeringsriktlinjer av styrelsen.

Finansinspektionens bedömer att bolaget inte uppfyller sina egna riktlinjer när det gäller hur tillgångarna ska placeras. Riktlinjerna har visserligen förbättrats men är i vissa delar motsägelsefulla och inte anpassade till verksamheten. De har heller inte uppdaterats på så sätt som bolaget självt har angett i sina riktlinjer. Bolaget har således upprättat riktlinjer som det i flera avseenden inte har följt sedan verksamheten startades. Trots att Finansinspektionen påpekat detta under undersökningens gång har inte heller riktlinjerna förbättrats. Bolaget har därmed inte följt gällande lagstiftning avseende upprättande av placeringsriktlinjer.

3.7 Skuldtäckningspolicy

I allmänna råd till 8 kap. 3 § FFFS 2008:7 anges att ett försäkringsföretag bör upprätta en skriftlig skuldtäckningspolicy. Den bör bl.a. innehålla uppgifter om internt önskvärd skuldtäckningsgrad, samt hur ofta interna skuldtäckningsrapporter ska tas fram och vilka omständigheter som kan föranleda tätare rapportering för att kontrollera att skuldtäckningen är tillräcklig. Styrelsen eller den verkställande direktören bör utse en skuldtäckningsansvarig person och se till att det finns en skriftlig instruktion för den skuldtäckningsansvarige. Instruktionen bör

beskriva den skuldtäckningsansvariges arbetsuppgifter samt dennes ansvar och befogenheter.

Skuldtäckningspolicyn som Finansinspektionen fick ta del av i början av undersökningen var daterad ”Solna 2008”. Det framgår inte vem som har fastställt policyn. Som tidigare nämnts har bolaget i sina placeringsriktlinjer angett att det endast får investera i statsobligationer. I skuldtäckningspolicyn finns tvärt emot uppgifter om att tillgångslagen ska fördelas på räntebärande, fastigheter, aktier och organisationsaktier, strukturerade produkter och kundfordringar. Detta dokument motsäger alltså placeringsriktlinjerna.

På Finansinspektionens fråga till bolaget om dateringen av riktlinjer, har bolaget svarat att man uppdaterat en äldre version av riktlinjerna men inte ändrat datum. Bolaget har i sitt svar till Finansinspektionen, daterat den 7 juli 2010 förevisat en ”äldre version”, även denna daterad ”Solna 2008”. Det framgår dock inte heller av denna version av vem, eller när, den har fastställts (och inte heller vem som är skuldtäckningsansvarig).

Av båda versionerna av policyn framgår vidare att den verkställande direktören ska utse en skuldtäckningsansvarig, för vilken det ska finnas en instruktion. Det står dock inte vem som är utsedd till att vara skuldtäckningsansvarig. Den skuldtäckningsansvarige ska rapportera till den verkställande direktören, som i sin tur rapporterar till styrelsen. Rapportering ska ske vid akuta situationer eller löpande vid varje ordinarie styrelsesammanträde.

Finansinspektionen har tagit emot bolagets instruktioner för skuldtäckning från bolaget. I instruktionerna anges att den skuldtäckningsansvarige ska rapportera till bolagets styrelse samt till den verkställande direktören varje månad och så fort det finns en fara för att skuldtäckningskravet inte uppfylls. Det framgår dock inte heller av instruktionerna vem som är skuldtäckningsansvarig. Dokumenten är daterade ”Solna 2009” samt ”Solna 2010 (uppdaterat)”. Det framgår inte heller vem som har fastställt instruktionerna.

Finansinspektionen konstaterar att de senast fastställda instruktionerna är bristfälliga och motsägelsefulla i förhållande till placeringsriktlinjerna.

Finansinspektionen har, i de styrelseprotokoll inspektionen tagit del av, inte kunnat finna att rapportering enligt policy eller instruktion har skett. Bolaget medger att man inte i alla avseenden uppfyllt skuldtäckningspolicyn. Vidare anger bolaget att riktlinjer fastställts på styrelsemöten men att detta inte har protokollförts.

Finansinspektionen bedömer att bolagets skuldtäckningspolicy har varit bristfällig. Bolaget har inte visat att det på annat sätt än genom att upprätta en skuldtäckningspolicy har säkerställt att rörelsen har bedrivits med tillfredsställande kontroll i enlighet med stabilitetsprincipen. Detta ska även ses i kombination med att bolaget under långa perioder inte haft ett skuldtäckningsregister, se avsnitt 3.2.

3.8 Styrdokument

För att främja en god kontroll i försäkringsrörelsen finns, utöver den grundläggande lagstadgade stabilitetsprincipen, ett antal specifika lagbestämmelser samt föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen, om riktlinjer, styrdokument och principer för god företagsstyrning.

Enligt den rapport som PWC lämnade efter sin granskning av bolaget 2009, saknades flertalet av de riktlinjer och instruktioner som nämnts ovan. Bolaget har hävdats att riktlinjerna och instruktionerna visst fanns vid den tidpunkten men endast i utkastform. Varför revisorerna inte fick ta del av dessa utkast har bolaget inte lämnat någon förklaring till.

Bolaget har sedermera upprättat styrdokument och Finansinspektionen har vid sin granskning av bolaget gått igenom en del av dessa styrdokument, olika riktlinjer och en rad kontrollfunktioner, bl.a. instruktioner för verkställande direktör, riktlinjer för hantering av intressekonflikter, etiska riktlinjer, oberoende granskningsfunktion och ersättningspolicy.

Vad gäller flertalet gällande riktlinjer och instruktioner är det oklart när de antagits av bolaget och av vem de har antagits. Det har inte heller gått att utläsa av styrelseprotokoll Finansinspektionen fått ta del av, utan bolaget har i vissa fall hänvisat till att riktlinjerna diskuterats men att det inte antecknats i protokollen. Avrapportering vid styrelsemöten av väsentliga delar av bolagets verksamhet har inte skett och styrelsen har inte heller efterfrågat en sådan avrapportering.

De etiska riktlinjer Finansinspektionen har fått ta del av har enligt bolaget självt efterdaterats.

Ersättningspolicyn är kortfattad och saknar flera av de bestämmelser som bör ingå enligt Finansinspektionens allmänna råd. I synnerhet saknas sådana bestämmelser som har till syfte att motverka ett överdrivet risktagande, såsom hänsynstagande till rörelsens resultat och kapitalbehov. Den första versionen av ersättningspolicy som bolaget lämnade till Finansinspektionen anger inte när den antogs, vem som antog den eller när den började gälla. Den saknade även en definition av de anställda som kan påverka bolagets risknivå, vilket är väsentligt för den praktiska tillämpningen.

Överlag har riktlinjer och instruktioner varit bristfälliga och i vissa fall motsägelsefulla, med otydliga rapporteringsvägar. Riktlinjerna har inte heller följts upp av styrelsen på det sätt som bestämmelserna för styrelsens kontroll av bolaget föreskriver.

Bolaget medger att det under 2008/2009 funnits brister (i beskrivningarna) av bolagets interna och externa riktlinjer och policyer. Bolaget har vidare anfört att allmänna råd inte utgör någon bindande föreskrift utan ett bolag kan välja att göra en bedömning hur bolaget genomför, och presenterar, intern reglering inom visst ämnesområde.

Bolaget menar att det åtgärdat samtliga brister i riktlinjerna i slutet av 2010 eller början av 2011. Finansinspektionen delar inte den bedömningen utan konstaterar att det fortfarande kvarstår brister i dokumenten.

Sammantaget konstaterar Finansinspektionen att bolagets styrdokument har varit bristfälliga och att allvarliga brister fortfarande kvarstår trots bolagets vidtagna åtgärder. Bolaget har heller inte kunnat visa att det på annat sätt kan anses ha haft den interna kontroll över verksamheten som krävs enligt stabilitetsprincipen.

3.9 Bristande information från bolaget

Enligt lag ska styrelsen, den verkställande direktören och andra befattningshavare i ansvarig ställning i försäkringsföretag lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som Finansinspektionen begär (19 kap. 3 § GFRL).

Finansinspektionen har vid ett flertal tillfällen under utredningens gång begärt detaljerade uppgifter om bolagets verksamhet. Vid upprepade tillfällen har bolaget dock inte lämnat fullständiga svar inom föreskriven tid. Exempelvis har bolaget bett att få återkomma med svar utan att så skett eller så har Finansinspektionens frågor besvarats med hänvisningar till tidigare svar och dokument, som inte innehåller de uppgifter som efterfrågats.

Bolaget har medgett att informationsskyldigheten vid några enstaka tillfällen inte har fullgjorts i tid men anför vidare att bolaget, dess ägare och ställföreträdare allt sedan starten av bolaget har strävat efter att ha en öppen och löpande dialog med Finansinspektionen.

Svårigheterna att få fullständig information i rätt tid från bolaget uppmärksammades tidigt i tillsynsarbetet och ledde bl.a. till att Finansinspektionen den 30 mars 2009 utfärdade det informationsföreläggande som beskrivits ovan (se avsnitt 3.1).

Trots föreläggandet har bolaget låtit bli att underrätta Finansinspektionen om väsentliga problem i verksamheten, t.ex. den akuta likviditetsbrist som uppstod under andra halvåret 2009 och den betydande upplåning som skedde till följd av likviditetsbristen.

Bristen på klagörande svar från bolaget i samband med utredningen har också medfört att Finansinspektionen behövt inleda en dialog med PWC för att få svar på några av de väsentliga frågorna om bolagets hantering av intäkter, utgifter och kapital.

Bolaget har genom att inte fullfölja sin upplysningsskyldighet mot Finansinspektionen, försvårat och fördröjt den tillsyn som Finansinspektionen utövat gentemot bolaget, vilket i sin tur kan äventyra försäkringstagarnas intressen.

4. Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Enligt 16 kap. 1 § NFRL² ska Finansinspektionen ingripa om

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet, företagets bolagsordning eller stadgar eller företagets försäkringstekniska riktlinjer, beräkningsunderlag, placeringsriktlinjer eller riktlinjer för hantering av intressekonflikter,
2. bolagsordningen, stadgarna, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, placeringsriktlinjerna eller riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet, eller
3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämnning.

Enligt 16 kap. 2 § NFRL³ sker ingripande med stöd av 1 § genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Finansinspektionen får också med stöd av 7 § begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige. Om en överträdelse är allvarlig ska försäkringsföretagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Enligt 16 kap. 3 § NFRL⁴ får Finansinspektionen avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. försäkringsföretaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Enligt 16 kap. 7 § första stycket punkten 4 NFRL⁵ får Finansinspektionen begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige om det vid beslut om återkallelse av företagets tillstånd bedöms vara nödvändigt för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade har på grund av försäkringen.

Enligt 17 kap. 4 § NFRL får Finansinspektionen bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

² Motsvarades av 19 kap. 11 § GFRL.

³ Motsvarades av 19 kap. 11 § GFRL.

⁴ Motsvarades av 19 kap. 11 b § GFRL.

⁵ Motsvarades av 19 kap. 11 § åttonde stycket GFRL.

4.2 Bedömning av överträdelserna och val av ingripande

Enligt den grundläggande stabilitetsprincipen (1 kap. 1 a § GFRL) ska försäkringsrörelse bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringarna kan fullgöras. Denna generella lagregel följs sedan upp med detaljerade lagbestämmelser samt föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen.

Försäkringsverksamhet är en samhällsviktig funktion som är kringgärdad av ett komplicerat och omfattande regelverk till skydd för försäkringstagarna och de försäkrade. Det är av stor vikt att verksamheten i försäkringsföretagen bedrivs på ett betryggande sätt så att försäkringsskyddet blir tillförlitligt, förutsebart och begripligt.

Kravet på en tillräcklig kapitalbas är, tillsammans med reglerna om skuldtäckning, grunden för skyddet i de regler som styr försäkringsverksamheten. För försäkring finns ingen statlig garanti såsom det finns i bankverksamhet. Inom försäkringsverksamhet är försäkringstagarnas rättigheter skyddade genom reglerna om solvens och skuldtäckning. För att säkerställa kontroll över samtliga risker i verksamheten finns detaljerade regler och krav på bl.a. egna riktlinjer. Varje försäkringsföretag ska ha kapacitet att utöva kontroll över risker och i övrigt visa att det har en betryggande intern styrning och kontroll. Det är styrelsen och den verkställande direktören som är ansvariga för bolagets medelsförvaltning.

Bolaget har anfört att Finansinspektionen i sin preliminära bedömning har placerat tonvikten på händelser under uppbyggnadsskedet av bolagets verksamhet, och att den tidigare ägarsituationen påverkat bolaget och dess verksamhet på ett mycket negativt sätt.

Finansinspektionens undersökning ger en bild av ett försäkringsföretag som saknar förmåga och/eller vilja att ge försäkringstagarna och de försäkrade det skydd som lagstiftaren kräver. Under två års tid har Finansinspektionen försökt att ge bolaget vägledning och försökt förmå bolaget att åtgärda påtalade brister. Bolaget har visat en oförmåga att uppfylla de grundläggande kraven på solvens. En felaktig tillämpning av redovisningsprinciper har gett en missvisande bild av bolagets ställning och gett sken av en bättre solvenskvot och ett bättre resultat än bolaget egentligen har haft. Hade bolaget tillämpat gällande redovisningsprinciper skulle bolaget inte ha klarat det lagstadgade solvenskravet.

Bristen på kontroll över verksamheten och bristen på respekt för reglerna har medfört att det skydd som reglerna avser att ge försäkringstagarna allvarligt har urholkats.

Flera av de styrdokument som bolaget är skyldigt att ha enligt lag och föreskrifter har under långa perioder saknats och är överlag kortfattade och bristfälliga. Det register över skuldtäckningstillgångar och dess värde som enligt lag vid var-

je tidpunkt ska finnas i bolaget, har saknats helt under långa perioder. Bolaget har inte heller rapporterat till Finansinspektionen att man inte haft tillgångar som motsvarat det belopp som ska skuldtäckas. Detta trots att Finansinspektionen särskilt utfärdat ett föreläggande för bolaget att skyndsamt och löpande rapportera alla förhållanden med betydelse för bolagets ställning.

Sammantaget har inte bolaget uppfyllt de krav som följer av gällande regelverk. De iakttagelser som gjorts gör att Finansinspektionen bedömer att bolaget allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten. Vad bolaget har anfört föranleder ingen annan bedömning.

Finansinspektionen finner därmed att förutsättningar finns för att återkalla bolagets tillstånd. Om det bedöms tillräckligt kan Finansinspektionen i stället för att återkalla bolagets tillstånd meddela bolaget en varning. Bolaget har uppvisat allvarliga brister under hela den tid bolaget har bedrivit verksamhet. Finansinspektionen har under en lång tid påtalat dessa brister för bolaget och gett bolaget vägledning om hur bristerna skulle kunna åtgärdas. Bolaget har genomfört vissa förbättringar men det stora flertalet brister kvarstår trots detta. Bolaget har inte gett in någon åtgärdsplan till Finansinspektionen som utvisar hur bolaget självt, genom konkreta åtgärder, ska hantera de kvarstående bristerna. Finansinspektionen finner därmed att bolaget måste anses ha förverkat sitt förtroende att bedriva försäkringsrörelse och det kan inte anses tillräckligt att meddela en varning.

Finansinspektionen finner att bolagets tillstånd ska återkallas och att beslutet ska gälla omedelbart.

4.3 Avveckling efter återkallelse av tillstånd

Det är viktigt att avvecklingen sker på ett sätt som mildrar effekterna för bolagets kunder. Finansinspektionen kommer i och med återkallandet att till Bolagsverket anmäla frågan om likvidation av bolaget. För att säkerställa att försäkringstagarna tas om hand på bästa möjliga sätt under tiden till dess att en likvidator tagit över driften av bolaget beslutar Finansinspektionen att bolaget förbjuds att förfoga över sina tillgångar. Till skydd för försäkringstagarna bör detta beslut gälla omedelbart.

Finansinspektionen kommer även att i enlighet med 16 kap. 12 § första och tredje styckena NFRL anmäla beslutet om att bolaget förbjuds förfoga över sina tillgångar till de EES-länder där bolaget driver verksamhet och de länder i vilka bolaget har tillgångar. Finansinspektionen kommer även att begära att tillsynsmyndigheterna i dessa länder vidtar motsvarande åtgärder samt övriga åtgärder som behövs för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade har på grund av försäkringar.

Finansinspektionen ska även enligt 16 kap. 12 § andra stycket anmäla ett beslut om återkallelse av tillstånd för ett försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse till behöriga myndigheter i övriga länder inom EES.

Finansinspektionen kommer särskilt att besluta hur verksamheten ska bedrivas från återkallelsen fram till den tidpunkt Bolagsverket har utsett en likvidator.

Bengt Westerberg
Styrelseordförande

Malin Norell
Jurist

Beslutet har fattats av Finansinspektionens styrelse (Bengt Westerberg, ordförande, Margareta Åberg, Birgitta Johansson Hedberg, Eva Lindström, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg, och Martin Andersson, generaldirektör) efter föredragning av juristen Malin Norell. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Per Håkansson, enhetschefen Louise Conradi, enhetschefen Jan Fritsch och finansinspektören Ulrika Guimaraes deltagit.

Bilaga 1

Hur man överklagar till förvaltningsrätten

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det. Skriv i så fall till Förvaltningsrätten i Stockholm, men sänd in skrivelsen till:
Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 STOCKHOLM.

Ange i er skrivelse ärendets nummer, vilket beslut ni överklagar, den ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras. Underteckna skrivelsen och ange namn och adress.

Överklagandet ska ha kommit in till Finansinspektionen inom tre veckor från den dag ni tog emot detta beslut. Om överklagandet kommer senare får det inte prövas.

Finansinspektionen sänder överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning, om Finansinspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Bilaga 2

Tillämpliga bestämmelser

Stabilitetsprincipen

Enligt 1 kap. 1 a § första stycket GFRL⁶ ska försäkringsrörelse bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade p.g.a. försäkringen kan fullgöras; den s.k. stabilitetsprincipen. Enligt tredje stycket i samma paragraf⁷ ska verksamheten bedrivas enligt god försäkringsstandard.

Solvens och likviditet

Enligt 1 kap. 8 a § GFRL⁸ ska ett försäkringsbolag, utöver de tillgångar som behövs för skuldäckning, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Kapitalbasen ska minst uppgå till den erforderliga solvensmarginalen beräknad enligt 7 kap. 25 § GFRL⁹. Kapitalbasen får dock aldrig vara lägre än det garantibelopp som gäller för verksamheten enligt 7 kap. 27 § GFRL¹⁰. Det gällande garantibeloppet har genom beslut av EU-kommissionen bestämts till 2,2 miljoner euro fr.o.m. den 1 januari 2007 och 2,3 miljoner euro fr.o.m. den 1 januari 2010.

Kapitalbasen för skadeförsäkringsföretag får enligt 7 kap. 24 § GFRL¹¹ omfatta följande poster:

1. inbetalat aktiekapital eller inbetalat garantikapital,
2. övrigt eget kapital med avdrag för utdelning, samt
3. obeskattade reserver.

Enligt 19 kap. 11 § femte, åttonde och nionde styckena GFRL¹² ska Finansinspektionen, om ett försäkringsföretags kapitalbas understiger solvensmarginalen, förelägga företaget att upprätta en plan för att återställa tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om bolagets kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen får Finansinspektionen begränsa företagens förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar. Om företaget allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten får Finansinspektionen återkalla företagens tillstånd att driva verksamhet.

⁶ Motsvaras av 4 kap. 1 § NFRL.

⁷ Motsvaras av 4 kap. 3 § NFRL.

⁸ Motsvaras av 7 kap. 1 § NFRL.

⁹ Motsvaras av 7 kap. 7-11 §§ NFRL.

¹⁰ Motsvaras av 7 kap. 17 § NFRL.

¹¹ Motsvaras av 7 kap. 2 § NFRL.

¹² Motsvaras av 16 kap. 5, 7 och 10 §§ NFRL.

Skuldtäckningsregister

Enligt 7 kap. 11 § i GFRL¹³ ska ett försäkringsbolag föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Enligt 7 kap. 11 a § GFRL¹⁴ följer förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) med fordran som grundas på försäkringsavtal. Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i sådana register som anges i 11 § när företaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Enligt 8 kap. 5 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:7¹⁵) om skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor ska bolaget genast anmäla till Finansinspektionen om skuldtäckningsregistret inte kan föras på avsett sätt, eller om registret inte upptar tillgångar som minst motsvarar det belopp som ska skuldtäckas.

Förbjuden upplåning

Enligt 5 kap. 1 § första och andra styckena i GFRL¹⁶ får ett försäkringsbolag endast ta upp eller ta över penninglån (upplåning) för att effektivisera kapitalförvaltningen eller om det i övrigt är motiverat av den bedrivna försäkringsrörelsen, under förutsättning att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till rörelsens omfattning och kapitalbasens storlek.

Enligt femte stycket i denna paragraf¹⁷ får Finansinspektionen, om det finns särskilda skäl, i enskilda fall besluta om undantag från begränsningen att upplåningen skall vara av ringa betydelse.

Bolagets redovisning

Övergripande redovisningsregler

Enligt 19 kap. 1 § första stycket GFRL¹⁸ omfattar Finansinspektionens tillsyn att verksamheten drivs enligt de lagar och författningar som reglerar försäkringsföretagets näringsverksamhet.

Avseende försäkringsföretags redovisning är företagen som upprättar årsredovisning skyldiga att tillämpa lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag. Föreskrifterna hänvisar i 2 kap. till att International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS) bör tillämpas om inget annat krävs en-

¹³ Motsvaras av 6 kap. 30 § NFRL.

¹⁴ Motsvaras av 6 kap. 31 § NFRL.

¹⁵ Motsvaras av FFS 2011:20.

¹⁶ Motsvaras av 4 kap. 5 § första och tredje stycket NFRL.

¹⁷ Motsvaras av 4 kap. 5 § fjärde stycket NFRL.

¹⁸ Motsvaras av 14 kap. 2 § NFRL.

ligt lag eller annan författning. Finansinspektionens uppfattning är företag som gör avsteg från allmänna råd ska kunna visa att syftet med överordnade lagregler ändå uppnås.

Om ett företag har goda skäl kan det avvika från allmänna råd men då måste företaget upplysa om detta i sin årsredovisning och ange skälen för avvikelsen i not (2 kap. 3 § årsredovisningslag (1995:1554) (ÅRL), genom hänvisning från 2 kap. 2 § ÅRFL). Möjligheten att avstå från att tillämpa allmänna råd begränsas av lagens krav på att tillämpa god redovisningssed (2 kap. 2 § ÅRL, genom hänvisning från 2 kap. 2 § ÅRFL).

Det innebär i praktiken att bolaget utöver reglerna i ÅRFL och FFFS 2008:26 ska tillämpa IFRS 4 *Försäkringsavtal* för redovisning av försäkringsavtal och IFRS 3 *Rörelseförvärv* för redovisning av förvärv av rörelse samt IAS¹⁹ 38 *Immateriella tillgångar* för redovisning av immateriella tillgångar.

I samband med ett företags beskrivning av sin redovisning ska företaget lämna upplysningar om vilka redovisningsprinciper företaget använt samt hur dessa principer har tillämpats. Enligt IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*²⁰ ska ett företag i sammanställning över betydande redovisningsprinciper eller i andra noter upplysa om de bedömningar företagsledningen har gjort när den har tillämpat företagets redovisningsprinciper, som har den mest betydande effekten på de redovisade beloppen i de finansiella rapporterna.

Ett försäkringsföretags årsredovisning ska upprättas på ett överskådligt sätt och i enlighet med god redovisningssed. Årsredovisningen ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat. Om det behövs för att ge en rättvisande bild ska det lämnas tilläggsupplysningar. Om avvikelse görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ, ska upplysning om detta och om skälen för avvikelsen lämnas i en not. Vid upprättandet av balansräkningen, resultaträkningen och noterna ska bl.a. värderingen av de olika posterna göras med iakttagande av rimlig försiktighet. (2 kap. 2 § ÅRFL med hänvisning till bl.a. 2 kap. 2-4 §§ ÅRL).

Bolagets redovisningsprinciper

Bolaget har i årsredovisningen för räkenskapsåren 2008 och 2009 angett att ”Årsredovisningen är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag och enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:26”

samt att

”Bolaget tillämpar s.k. lagbegränsad IFRS. Det innebär att godkända internationella redovisningsstandarder tillämpas, med de begränsningar som följer av

¹⁹ International Accounting Standards.

²⁰ IAS 1 p.122 Utformning av finansiella rapporter, som ska tillämpas för räkenskapsår 2009 eller senare samt IAS 1 p.113 för räkenskapsår 2008 eller tidigare.

lag eller annan författning”.

Förvärv av rörelse respektive försäkringsportfölj

Enligt IFRS 3 *Rörelseförvärv* p. 4²¹ innebär ett rörelseförvärv sammanförandet av separata företag eller verksamheter till en rapporterande enhet. Genom ett rörelseförvärv får ett företag, förvärvaren, bestämmande inflytande över en eller flera andra verksamheter, den förvärvade enheten.

Vidare ska förvärvaren, enligt IFRS 3 p. 36, vid ett rörelseförvärv värdera de identifierbara förvärvade tillgångarna och skulderna till deras verkliga värden per förvärvstidpunkten.

För att uppfylla IFRS 3 ska en försäkringsgivare vid förvärvstidpunkten värdera de övertagna försäkringsskulder och de försäkringstillgångar som förvärvats i ett rörelseförvärv till verkligt värde. Skillnaden mellan det verkliga värdet på avtalsenliga försäkringsrätter och försäkringsförpliktelser och den försäkringstekniska skuld som förvärvet medfört kan redovisas som immateriell tillgång (IFRS 4 p. 31-33).

Om en enhet får bestämmande inflytande över en eller flera andra enheter som inte är rörelser, så utgör sammanslagningen av dessa enheter inte ett rörelseförvärv. I dessa fall ska kostnaderna för gruppen av förvärvade tillgångar eller nettotillgångar på de enskilt identifierbara tillgångarna och skulderna i gruppen fördelas baserat på deras relativa verkliga värden vid förvärvstidpunkten (IFRS 3 p. 4).

Enligt IFRS 4 p. 32 kan en försäkringsgivare som förvärvar en portfölj med försäkringsavtal också redovisa skillnaden mellan det verkliga värdet på avtalsenliga försäkringsrätter och försäkringsförpliktelser och den försäkringstekniska skuld som förvärvet medfört som en immateriell tillgång.

I författningskommentarerna till IFRS 4 (BC 147) anges att det är vanligt att företagen i praktiken använder sig av den tvådelning av övertagna försäkringsskulder som IFRS 4 p.31 möjliggör. Inom livförsäkringsbolag är det då vanligt att benämna den immateriella tillgången Present value of in force business (PVIF), present value of future profits (PVFP eller PVP) eller Value of business acquired (VOBA).

Enligt IFRS 4 p. 33 undantas de immateriella tillgångarna som anges i punkterna 31 och 32 från tillämpningsområdet för IAS 38 *Immateriella tillgångar*. IAS 38 gäller dock kundregister och kundrelationer som återspeglar förväntning om framtida avtal som inte är del av de avtalsenliga försäkringsrättigheterna och avtalsenliga försäkringsförpliktelser som existerade vid tidpunkten för ett rörelseförvärv eller en portföljöverlåtelse.

²¹ Hänvisning till IFRS 3 *Rörelseförvärv* avser den version som är tillämplig för förvärv som skett efter den 31 mars 2004.

Enligt IAS 38 p. 21 ska en immateriell tillgång redovisas i rapporten över finansiell ställning (balansräkningen) endast om

- a) det är sannolikt att de förväntade framtida ekonomiska fördelar som kan hänföras till tillgången kommer att tillfalla företaget, och
- b) tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Enligt IAS 38 kan en immateriell tillgång förvärvas separat (IAS 38 p. 25-32) eller som en del av ett rörelseförvärv (IAS 38 p. 35-41). I båda fallen anses sannolikheitskriteriet i IAS 38 p. 21 a vara uppfyllt.

Enligt IAS 38 p. 16 kan ett företag, separat eller som en del av ett rörelseförvärv, förvärva kundrelationer. Eftersom förvärv kan ske av kundrelationer hävdas att det finns belägg för att företagen kan kontrollera de förväntade framtida fördelar som är hänförliga till kundrelationerna. Eftersom sådana bytestransaktioner också utgör belägg för att kundrelationerna är avskiljbara, motsvarar dessa kundrelationer definitionen av en immateriell tillgång. Detta gäller dock inte för egenutvecklade kundrelationer. Bara förvärvade kundrelationer kan tas upp som en immateriell tillgång.

I samband med förvärv av rörelse är det vedertaget att balansposten *förutbetalda anskaffningskostnader* för försäkringskontrakt inte tas upp till något värde vid fördelning av köpeskillingen, se exempelvis International GAAP, 2011, utgiven av Ernst & Young på Wiley förlag. Ernst & Young påpekar också att de *förutbetalda anskaffningskostnaderna* vanligen är ”subsumed into the PVIF intangible” (jämför stycket ovan angående PVIF).

Solvensregler

Av Finansinspektionens föreskrifter (2008:21) om svenska skadeförsäkringsbolags skyldighet att rapportera årsbokslutsuppgifter, framgår att immateriella tillgångar²² ska dras av från kapitalbasen i solvensdeklarationen. Denna bestämmelse följer av artikel 16.2 i skadeförsäkringsdirektivet 73/239/EEG²³, som anger att den disponibla solvensmarginalen ska motsvaras av tillgångar i försäkringsföretaget som är fria från alla förutsägbara förpliktelser, med avdrag för immateriella värden.

Anskaffningskostnader

Enligt 4 kap. 8 § ÅRFL ska direkta och indirekta anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal tas upp som tillgång, om de är av väsentligt värde för den bedrivna rörelsen under kommande år.

När ett försäkringsföretag aktiverar anskaffningskostnader för tecknande av försäkringsavtal gäller följande:

Anskaffningskostnader är sådana driftskostnader enligt 9 § i bilaga 4 FFFS 2008:26, som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Försäkringsföretaget ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal som bedöms generera

²² Enligt Bilaga 1 punkten B till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

²³ Ändrad genom direktiv 2002/13/EG.

en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna. Anskaffningskostnader omfattar kostnader som uppkommit för att ingå försäkringsavtal. De täcker såväl direkta kostnader såsom anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som indirekta kostnader som sammanhänger med handläggande av offerter och utfärdande av försäkringsbrev (4 kap. 4 § FFFS 2008:26).

Enligt 4 kap. 5 § FFFS 2008:26 ska ett försäkringsföretag iaktta rimlig försiktighet när det bedömer hur stor del av anskaffningskostnaderna som ska aktiveras. Ett aktiverat belopp i ett skadeförsäkringsbolag ska periodiseras på ett sätt som svarar mot periodiseringen av den ej intjänade premien för försäkringen i fråga. Rimlig försiktighet ska också iaktas vid bedömning av avskrivningstid. I allmänt råd till paragrafen framgår att anskaffningskostnader endast undantagsvis bör överstiga 12 månader.

I författningskommentarerna till principerna i IFRS 4 (BC 116) framgår att anskaffningskostnader är kostnader en försäkringsgivare har i samband med att en kund tecknar ett nytt försäkringskontrakt. Dessa kostnader avser ett företags kostnader hänförligt till riskbedömning och försäljning samt kostnader i samband med utfärdande av försäkringskontrakt.

Kostnader för företagsbildning

Enligt 4 kap. 2 § ÅRL (hänvisning från 4 kap. 1 § ÅRFL) får inte utgifter för företagsbildning tas upp som tillgång.

Redovisning av uppskjuten skatt

Enligt IAS 12 *Inkomstskatter* ska en uppskjuten skattefordran som hänför sig till underskottsavdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Vidare måste det vara sannolikt att företaget kommer att få skattepliktiga inkomster innan rätten att utnyttja underskottsavdragen går förlorad. Förekomsten av underskottsavdrag är en stark indikation på att skattepliktiga överskott eventuellt inte kommer att genereras i framtiden. Om ett företag under senare år redovisat förluster, redovisas därför uppskjutna skattefordringar endast i den mån det finns tillräckliga skattepliktiga temporära skillnader eller andra faktorer som övertygande talar för att tillräckliga överskott kommer att finnas.

Transaktioner med närstående och tveksamma kostnader

Av 2 kap. 9 § GFRL²⁴ framgår att stiftarna eller andra inte får uppbära ersättning av försäkringsbolaget för andra kostnader för bolagets bildande än allmänna avgifter och sedvanliga arvoden för upprättande av stiftelsehandlingar och liknande arbeten. De får inte heller förbehålla sig eller någon annan särskilda förmåner eller rättigheter.

²⁴ Motsvaras av 2 kap. 8 § ABL.

Enligt 12 kap. 1 § första stycket GFRL²⁵ får ett försäkringsbolags medel betalas ut till aktieägare endast i enlighet med lagens regler om vinstutdelning, förvärv av egna aktier, utbetalning vid nedsättning av aktiekapitalet, reservfonden eller överkursfonden och utskiftning vid bolagets likvidation.

Av 12 kap. 2 § andra stycket GFRL²⁶ följer att vinstutdelning inte får överstiga vad som i den fastställda balansräkningen för det senaste räkenskapsåret redovisas som bolagets nettovinst för året, balanserade vinst och fria fonder sedan avdrag gjorts för bl.a. den redovisade förlusten. Enligt tredje stycket i samma lagrum²⁷ får vinstutdelningen inte ske med så stort belopp att utdelningen med hänsyn till bolagets eller koncernens konsolideringsbehov, likviditet eller ställning i övrigt står i strid med god affärssed.

Enligt 5 kap. 6 § bokföringslagen (1999:1078) (BFL) ska det för varje affärshändelse finnas en verifikation.

Enligt 5 kap. 7 § BFL ska verifikationen bl.a. innefatta uppgift om när den har sammanställts, när affärshändelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör.

Placeringsriktlinjer

Enligt 7 kap. 10 g § i GFRL²⁸ ska försäkringsbolag upprätta och följa placeringsriktlinjer. Riktlinjerna ska innehålla principer för placering av samtliga tillgångar, med en särskild redovisning av principerna för placering av de tillgångar som används för skuldtäckning. Enligt 8 kap. 8 § GFRL²⁹ ska styrelsen fastställa placeringsriktlinjer. Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna följs och ska fortlöpande pröva om de behöver ändras.

Enligt 7 kap. 10 b § GFRL³⁰ får högst 75 % av tillgångarna för skuldtäckning utgöra medel på konto i bank och olika typer av obligationer.

Skuldtäckningspolicy

Enligt de allmänna råden till 8 kap. 3 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:7³¹) om skuldtäckning i svenska försäkringsbolag och tjänstepensionskassor, bör försäkringsbolag upprätta en skriftlig skuldtäckningspolicy. Den bör bland annat innehålla uppgifter om internt önskvärd skuldtäckningsgrad, samt hur ofta interna skuldtäckningsrapporter ska tas fram och vilka omständigheter som kan föranleda tätare rapportering för att kontrollera att skuldtäckningen är tillräcklig. Styrelsen eller verkställande direktören bör utse en skuldtäckningsansvarig person och se till att det finns en skriftlig

²⁵ Motsvaras av 17 kap 1-2 §§ aktiebolagslagen (2005:551) – ABL.

²⁶ Motsvaras av 17 kap. 3 § ABL.

²⁷ Se not 18.

²⁸ Motsvaras av 8 kap. 4 § NFRL.

²⁹ Motsvaras av 8 kap. 8 § NFRL.

³⁰ Motsvaras av 6 kap. 12 § NFRL.

³¹ Motsvaras av FFFS 2011:20.

instruktion för den skuldtäckningsansvarige. Instruktionen bör beskriva den skuldtäckningsansvariges arbetsuppgifter samt ansvar och befogenheter.

Styrdokument

Etiska riktlinjer

Enligt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:22) om riktlinjer för hantering av etiska frågor hos institut som står under inspektionens tillsyn bör riktlinjer för hantering av etiska frågor fastställas av styrelsen.

Ersättningspolicy

Enligt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2009:7³²) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar, bör ett försäkringsbolag ha en ersättningspolicy som antas av styrelsen och omfattar alla anställda. Ersättningspolicyn bör ha ett visst innehåll som anges i de allmänna råden (t.ex. för undvikande av intressekonflikter och hur ersättningen ska anpassas till rörelsens resultat) och syftar bland annat till att motverka överdrivet risktagande.

Enligt 8 kap. 12 § GFRL³³ får en verkställande direktör inte handlägga frågor som rör avtalet mellan den verkställande direktören och bolaget.

Intressekonflikter

Enligt 7 kap. 30 § i GFRL³⁴ ska ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan bolagets intressenter.

Enligt 8 kap. 8 § i GFRL³⁵ ska styrelsen fastställa riktlinjer för hantering av intressekonflikter. Styrelsen ansvarar för att riktlinjerna följs och ska fortlöpande pröva om de behöver ändras.

Oberoende granskning

Finansinspektionen har utfärdat allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll av finansiella företag. Dessa allmänna råd innebär bland annat att ett försäkringsbolag bör ha riktlinjer och funktioner för oberoende granskning (internrevision), självständig riskkontroll och självständig regelefterlevnadskontroll. Försäkringsbolag bör även ha riktlinjer som reglerar utläggning av delar av verksamheten (outsourcing). Styrelsen bör också ha en arbetsordning.

³² Motsvaras av FFFS 2011:2.

³³ Motsvaras av 8 kap. 34 § ABL.

³⁴ Motsvaras av 8 kap. 7 § NFRL.

³⁵ Motsvaras av 8 kap. 8 § NFRL.

Enligt 8 kap. 10 § GFRL³⁶ ska det vid styrelsens sammanträden föras protokoll, som undertecknas eller justeras av ordföranden och den ledamot som styrelsen utser.

Bristande information från bolaget

Enligt 19 kap. 3 § i GFRL³⁷ ska styrelsen, verkställande direktören och andra befattningshavare i ansvarig ställning i försäkringsbolag lämna Finansinspektionen de upplysningar om verksamheten som Finansinspektionen begär.

³⁶ Motsvaras av 8 kap. 24 § ABL.

³⁷ Motsvaras av 14 kap. 5 § NFRL.

Bilaga 3

Tabellen beskriver effekten på bolagets solvenskvot på grund av felaktig redovisning och klassificering av förvärv av Fair.

Effekt av felaktig redovisning och klassificering av förvärv av Fair	Effekt på kapitalbas 2008-12-31	Effekt på kapitalbas 2009-12-31
Övervärdet i försäkringsportföljen redovisas som <i>förutbetalad kostnad</i> . Om bolaget valt att klassificera värdet som immateriell tillgång skulle beloppet inte ha medräknats i kapitalbasen.	-6,4 mnkr	-4,8 mnkr
Total effekt av felaktig redovisning och klassificering förvärv av Fair	-6,4 mnkr	-4,8 mnkr
Kapitalbas enligt årsredovisning	22,7 mnkr	23,4 mnkr
Justerad kapitalbas	16,3 mnkr	18,6 mnkr
Justerad solvenskvot	0,75	0,81
Redovisad solvenskvot i årsredovisning	1,05	1,02

D E L G I V N I N G S K V I T T O

FI Dnr 10-2698

Återkallelse av tillstånd**Handling:**

Beslut om återkallelse av tillstånd att driva försäkringsrörelse daterat den **9 november 2011 och meddelat den 10 november 2011 kl. 8.00.** avseende E.N. Sak Försäkring i Europa AB, org. nr. 516406-0625

Jag har denna dag tagit del av handlingen.

.....
DATUM.....
NAMNTECKNING.....
NAMNFÖRTYDLIGANDE.....
EV. NY ADRESS

.....
.....
.....
.....

Detta kvitto ska sändas tillbaka till Finansinspektionen **omgående**. Om kvittot inte skickas tillbaka kan delgivning ske på annat sätt, t.ex. genom stämningssman.

Om du använder det bifogade kuvertet är återsändandet gratis.

Glöm inte att **ange datum** för mottagandet.